

Čeští vědci se zapojili do mezinárodního výzkumu vzácné poruchy spánku. Ověřují novou hypotézu a hledají dobrovolníky.

RBD – REM sleep behavior disorder, česky Porucha chování vázaná na REM spánek. Poměrně vzácné onemocnění, které se vyskytuje až u 2 % populace, je podle nejnovějších poznatků zřejmě provázáno s budoucím výskytem Parkinsonovy nemoci u daného pacienta. Tyto poznatky má ověřit a rozvinout nová mezinárodní vědecká studie, do níž se zapojili vědci ze Spánkové laboratoře Národního ústavu duševního zdraví. A hledají dobrovolníky.

Velmi živé sny

„Základním projevem RBD je chování ve spánku, které odpovídá právě probíhajícímu snu, typické jsou výkřiky nebo prudké pohyby. Za normálních okolností proto, aby člověk „neuskutečňoval“ svoje sny, existuje během spánku tzv. svalová atonie, stav, kdy jsou svaly „odpojeny“. U RBD je ale svalová atonie narušena, a proto k těmto pohybům u nemocných dochází. Během nočních epizod RBD tak může dojít ke zranění nemocného, pádu z lůžka nebo zranění partnera, se kterým nemocný sdílí lůžko,“ vysvětluje MUDr. Jitka Bušková, Ph.D., vedoucí lékařka Spánkové laboratoře NUDZ.

Aktuální poznatky přitom ukazují, že toto onemocnění je tzv. prodromálním stádiem Parkinsonovy nemoci nebo jiného neurodegenerativního onemocnění. „To znamená, že existuje možnost, že se u nemocných RBD po deseti až patnácti letech objeví příznaky Parkinsonovy nemoci,“ vysvětluje doktorka Bušková. Z tohoto důvodu se vědci rozhodli na RBD cíleně zaměřit, aby bylo možné získat více poznatků a případně přizpůsobit léčbu.

„Do Spánkové laboratoře proto hledáme dobrovolníky s chováním odrážejícím snový obsah. V laboratoři je bude čekat především pohovor s lékařem zaměřený na uvedené příznaky, případně polysomnografické vyšetření spánku. V případě potvrzení diagnózy RBD pak budou dobrovolníkům navržena další vyšetření a léčebný postup,“ vysvětluje doktorka Bušková.

Pocit ochrnutí při usínání

Kromě RBD existuje celá řada poruch spánku, které mohou nemocným výrazně komplikovat život. Patří mezi ně například tzv. spánková obrna. „Jedná se o stav vázaný na usínání nebo na probouzení, kdy člověk zažívá při plném vědomí nemožnost se pohnout, pocit úplného ochrnutí, při kterém se do reálného prostředí prolínají snové představy - člověk například velmi reálně slyší kroky, kapající kohoutek, zvonek u dveří nebo může vidět obrysy postav stojících kolem postele nebo dokonce cítit i jejich dotyk. Jedná se o velmi děsivé představy a zážitky, které brání v usnutí a na jejich základě se může rozvinout těžká a dlouhodobá nespavost. Pokud se spánková obrna objeví i v kombinaci se zvýšenou spavostí během dne, je potřeba podrobnější vyšetření ve spánkové laboratoři, zda se nejedná o narkolepsii, která je ale ve většině případů dobře léčitelná,“ uklidňuje doktorka Bušková. Také v případě spánkové obrny je možné pomoci s výzkumem. V tomto případě jsou vítáni dobrovolníci, kteří v posledním půl roce zažili opakovaně stav spánkové obrny a byli by ochotni podstoupit strukturovaný pohovor zaměřený na tyto epizody.

Přihlásit se do výzkumu mohou zájemci na telefonním čísle 283 088 400, případně e-mailem na spanek@nudz.cz.